

Chiều Trên Phá Tam Giang

Tác Giả: H&# Đ&#c Duy

Thứ Hai, 25 Tháng 10 Năm 2010 12:13

Th&#&#ng em anh cũng mu&# n vô , S&#&# tr&#&#ng Nhà H&#&# , s&#&# phá Tam Giang...

Phá Tam Giang là m&#t phá n&#m trong h&# đ&#m phá Tam Giang-C&#u Hai. Di&#n tích phá Tam Giang kho&#ng 52km², tr&#i dài kho&#ng 24 km theo h&#&#ng tây tây b&#c-đông đông nam t&# c&#a sông Ô Lâu đ&#n c&#a sông H&#&#ng, thu&#c đ&#a ph&#n ba huy&#n Phong Đ&#n, Qu&#ng Đ&#n, H&#&#ng Trà t&#nh Th&#a Thiên-Hu&#. Đ&# sâu c&#a phá t&# 2 đ&#n 4m, có n&#i đ&#n 7m. Phá Tam Giang chi&#m kho&#ng 11% di&#n tích đ&#m phá ven b&# c&#a Vi&#t Nam.

Phá Tam Giang v&#i c&#a Thu&#n An và sông H&#&#ng là th&#y l&# chính lên kinh thành Hu& nên ngày x&#a ai th&#&#ng kinh đ&#u ph&#i v&#&#t phá. Tuy là đ&#m nh&#ng vì có sóng nên Ca dao có câu:

Th&#&#ng em anh cũng mu&# n vô

S&#&# tr&#&#ng Nhà H&#&# , s&#&# phá Tam Giang...

Trên vùng phá Tam Giang có làng chài Thái Đ&#&#ng H&# c&# x&#a hàng m&#y trăm năm. Ngoài ra, còn có Đ&#nh làng Thái Đ&#&#ng H&# là m&#t t&# h&#p v&#a mang dáng v&# Đ&#nh làng truy&#n th&#ng Vi&#t, v&#a mang nét văn hoá đ&#c tr&#ng trong trang trí Đ&#n mi&#u c&#a vùng đ&#t Th&#a Thiên-Hu&, khá l&#ng l&#y, uy nghi, th&# Thành hoàng làng là ông Tr&#&#ng Quý Công (hay Th&#&#ng Thi&#u), ng&#&#i Đ&#ng Ngoài, đã có công đ&#y cho dân làng ngh&# đánh b&#t cá và buôn bán ghe mành. Đ&#nh c&# 3 năm t&# ch&#c L&# h&#i C&#u ng&# r&#t long tr&#ng vào 12.1 âm l&#ch.

Chi&#u trên phá Tam Giang là m&#t khung c&#nh thiên nhiên ngo&#n m&#c đã đi vào th&#, nh&#c, và r&#t nhi&#u b&#c &#nh phong c&#nh. Phá hình nh&# quá đ&#i hi&#n hoà, th&# m&#ng tr&# tình, không mang đ&# đ&#i c&#a n&#i 3 dòng sông giao nhau, n&#i c&#a bi&#n có nh&#ng con sóng l&#ng đ&#y hi&#m nguy...

Chiều Trên Phá Tam Giang

Tác Giả: HÉ ĐÉc Duy

Thứ Hai, 25 Tháng 10 Năm 2010 12:13

MÉ HUYÉN THOÉI VÉ PHÁ TAM GIANG

Theo ĐÉi Nam Nhät ThÉng Chí (ĐNNTC) trang 153 chép Phá Tam Giang trÉc cä có tên là HÉt HÉi có nghĩa là biÉn cÉn, tÉ nam chí bÉc dài 30 däm, tÉ đông sang tây rÉng chÉng 6 däm. TÉ hÉ lÉu nguÉn Ô Lâu - ThÉ Lai (hÉ thÉng sông LÉng ĐÉn) chÉy xuÉng Phá vÉ phía tây nam có 3 cÉa sông đä vào là sông TÉ, sông Trung và sông HÉu nên vua Minh MÉng đÉi tên gÉi là Tam Giang, nÉc sông sâu rÉng, sóng gió bÉt trÉc, thuyÉn bè đä gÉp nÉn

Trong ca dao xÉa É ThÉa Thiên – HuÉ có câu:

ThÉng anh, em cũng muÉn vô

SÉ trÉng nhà HÉ, sÉ phá Tam giang

Trong qua khÉ, mÉt sÉ lý giÉi vÉ Én tÉng “SÉ phá Tam giang” vì cho rÉng “nÉc sông sâu rÉng, sóng gió bÉt trÉc, thuyÉn bè đä gÉp nÉn” và đä vào mÉt sÉ đÉn chÉng vÉ bài ca “ CÉa biÉn TÉ HiÉn “ vÉ 3 ngÉn sóng thÉn thÉng đánh đäm thuyÉn bè. TruyÉn kÉ Thái Tông hoàng đÉ tÉng đÉn đây chÉi, trông thÉy sóng yêu làm hÉi thuyÉn, nÉi giÉn sai đem đÉ bác ra bÉn, trúng đÉc 2 ngÉn sóng máu phun ra đÉ cÉ dòng nÉc, còn mÉt sóng chÉy ra biÉn cÉ trÉn mÉt; tÉ đÉy thuyÉn bè đi Éi không lo gì nÉa, đÉn nay ngÉi ta còn ca tÉng (ĐNNTC trang 147)

Phá Tam giang thuÉc huyÉn QuÉng ĐÉn. QuÉng ĐÉn là mÉt đäa danh có tÉ cách đây hÉn 200 năm, nguyên là đÉt quÉn Nhät Nam thÉi thuÉc Hán, sau là châu Lý cÉa Chiêm Thành; thÉi nhà TrÉn là quÉn Trà KÉ thuÉc châu Hóa; thÉi nhà Lê đÉi thành huyÉn Đan ĐÉn thuÉc phÉ TriÉu Phong.

Trong Ô Châu CÉn LÉc cÉa ĐÉng văn An viÉt vào đÉu nÉa thÉ kÉ XVI (1555) đÉ i thÉi Lê – MÉc thì vùng QuÉng ĐÉn - Phong ĐÉn hiÉn nay nÉm trong đäa phÉn 2 huyÉn Kim Trà và huyÉn Đan ĐÉn thuÉc phÉ TriÉu Phong.

Chiều Trên Phá Tam Giang

Tác Giả: Hác Duy

Thứ Hai, 25 Tháng 10 Năm 2010 12:13

Đái thái nháa Nguyán đái Đán Đán thành Quáng Đán (Đái Nam Nhát Tháng Chí trang 96).
Hián nay huyán Quáng Đán thuác tánh Tháa Thiên, đáa danh Đán Đán xáa đác mang ra đát
tên cho mát cây cáu hián nay á thá trán Sáa.

Vùng đát Quáng Đán – Phong Đán là quê háng cáa nhiáu nhán vát láng danh trong lách sá
Viát Nam tác tích cho đán nhán vát liát ná tăng đáo. Đa sá thuác vào thái các chúa Nguyán
nhá

Ông Nguyán quang Tián

Ông Nguyán văn Hián giáchác Quán tiên phong tháy đáo,

Ông Nguyán văn Thành táng trán bác thành thái Gia Long,

Nguyán Đá , Nguyán đánh Đác đác thá miáu Trung Háng Công Thán , tháng thá Láng tián
Táng, Đoàn văn phú, Đáng văn Thêm, Lê văn Phú đáu đác thá đán Hián Láng, Lê phúc
Sán thá đán Trung nghĩa; đác biát ông Thân văn Quyán đác vua Minh Mánh phái đi Pháp vá
sau giáchác Bá chính tánh Đán Táng cũng đác thá đá.

Gáng liát ná có bà Nguyán thá Xuân...thá tiát thá cháng.

Các di tích lách sá cáa Quáng Đán gán lián vái các hoát đáng lá hái nhá đánh Thá Lá gán vái
hái vát, các đáu hò nhá mái nhì, hò ô, hò giá gáo đác cáa chuáng trong dân gian; các trò chái
chái gà, đua thuyán, kéo co, vát võ, bài chái tháng đác tá chác trong các đáp lá, tát ...

Văn hóa ám thác đác biát nhá : bánh tráng, tôm chua chá Sáa, bún bò, cháo cá dáa, tráa phá
Tam giang và các món ăn đác sán chá bián tá cá tôm vùng nác lá thì không có nái nào phong
phú hán á vùng đám phá Tam giang, ngay cá chim nác nhá le le, vát nác hay các loài láng
thá cũng váy.

Chiều Trên Phá Tam Giang

Tác Giả: H&# Đ&#c Duy

Thứ Hai, 25 Tháng 10 Năm 2010 12:13

Khí hậu ở Qu&#ng Đ&#n Tam Giang đ&#c phân thành hai mùa rõ rệt: Mùa khô từ tháng 3 đến tháng 8, chiều ở hướng gió Tây Nam nên không khí khô nóng, oi bức. Mùa mưa từ tháng 9 năm trước đến tháng giêng năm sau. Tháng 9-10 thường kéo theo lũ lụt. Tháng 11 mưa kéo dài. Các tháng 7,8,9,10 thường hay có bão.

Vùng đất mang nét đặc thù chung của nền văn hoá Huế, và cũng là nơi có nền văn hoá Chăm Pa, những di tích mang dấu ấn của một thời kỳ lịch sử như Thành Hoá Châu, Phố Phố cổ Yên, Phố Bắc Vàng. Những ngôi con của Qu&#ng Đ&#n đã đi vào những trang sử hào hùng của quê hương đất nước như Đ&#ng T&#t, Đ&#ng Dung, các nhà chí sĩ như Trần Thúc Nh&#n...

Phá Tam Giang giữa hai phía Bắc là cửa sông Ô Lâu, phía Nam là cửa sông Hương thông với biển qua cửa Thuận An. Từ Ô Lâu tới Thuận An dài 26 km, chiều rộng phá từ 2 - 3,5km. Thuận có đến hơn 12 xã của ba huyện Qu&#ng Đ&#n, Phong Đ&#n và Hương Trà. Phá Tam Giang có diện tích khoảng 5.200ha. Phá Tam giang có độ sâu từ 2 đến 7m, sâu nhất là 10m; phía Bắc phá là Qu&#ng Thái, một vùng phù sa như 2 con sông Ô Lâu và N&#u mang lũ về sau những mùa lũ, phá Tam Giang từ đây về một vòng cung ra hướng Bắc. Đông Bắc thì giáp một vùng đất đầm lầy thuộc Phong Châu, Đ&#n Lạc, Đ&#n Môn... Tên các làng đất theo vùng đất này nghe rất lạ tại như Thủy N&#u, Tr&#m N&#y, Tr&#m Dét ...

Ngoài đường bộ thì đường thủy là một lối giao thông chính của vùng này, con sông Bắc là thủy lộ chính. Sông Bắc bắt nguồn từ dãy núi Sơn Ho&#ch&#y theo tuyến Phú cổ đến Phú Lạc; chia ra một nhánh chảy về phía Tây Nam - gồm các xã: Hương Xuân, Hương Toàn (Huyện Hương Trà), Qu&#ng Thọ, Qu&#ng Thành (Huyện Qu&#ng Đ&#n) đi ra sông Sinh và về biển Đông; một nhánh khác chảy quanh ra phía Bắc đến các làng Cổ Tháp, Sơn Tùng, chảy qua Nam Đ&#ng hợp với sông Nam Phù () chảy vòng về phía Đông Bắc đến thôn An Xuân rồi đi ra phá Tam Giang.

Thủy lộ chính từ phía Bắc hay từ thường lên đi ra biển hay xuôi vào nam là con sông cái. Một trong số 3 con sông này, khi đến Vân Trình có sông Vĩnh Đ&#nh từ phía Bắc của Hải Lăng – Qu&#ng Tr&#h&#p vào, khi sắp đến cửa sông thì giòng sông chảy ngang qua xã Bàu Ng&#c chảy thêm 7 dặm nữa mới đổ vào phá Tam Giang (Đ&#NTC trang 147).

Thường thấy ở Bàu Ng&#c sông rộng nước sâu, mùa thu mùa đông thường nhiều sóng gió bão, thuyền đi đến đây gặp gió ngược thường bị đắm. Thời xưa bàu nước ở cửa sông, theo những nhà khoa học hiện đại, có thể giải thích như là Bàu Ng&#c này có một cửa trúc khá đặc biệt về địa chất làm giòng nước chảy ngược về thường lên, tạo ra một giòng xoáy mạnh có thể khiến chìm thuyền bè đi ngang qua nó, thường gặp này cũng đã xảy ra trên thủy lộ này

Chiều Trên Phá Tam Giang

Tác Giả: HÉ ĐÉc Duy

Thứ Hai, 25 Tháng 10 Năm 2010 12:13

California - Hoa Kỳ hay ở phía đông thành phố Lehan - Trung Quốc. Thời gian thì giồng xoáy này xảy ra không định kỳ, không có dấu hiệu báo trước nên người ta rất khó biết hay tiên liệu khi nào xảy ra; cứ dân địa phương gọi là Bàu Ngồi. Khi nÉi tÉn kiÉm ÉsÉt sÉt tÉng triÉ quân quÉc tÉng sÉ NguyÉn khoa ĐÉng cho đào mÉt con kÉnh khÉc thÉng vÉi sÉng chÉnh làm giÉm bÉt lÉu lÉng nÉc đÉ vào bÉu này, tÉ đÉ giÉng xoáy và sóng cũng bÉt đÉn, thuyÉn bÉ đi lÉi thuÉn tiÉn. Còn ở Trung Quốc, người ta đã xây mÉt tÉng PhÉt vĩ đÉi cao 71 mét trên mÉt ngÉn núi đá nÉm trên bÉ sông ngay khúc sông thÉng hay xảy ra tại nÉn vào năm 713, và sau khi tÉng PhÉt khánh thành thì không còn các tai nạn xảy ra nữa. Mãi về sau này, giới này các nhà nghiên cứu và tôn giáo mới đưa ra mÉt giả thiết có tính khoa học thuyÉt phÉc hiÉn tÉng bí ẩn này là: khi thi công tÉng PhÉt trên ngÉn núi đá thì hàng ngàn hàng vạn mét khối đất đá tÉ trên cao đã rơi xuống sông và lấp kín các hố sâu dưới lòng sông mà chính các vùng trũng, các hố sâu này là nguyên nhân tạo ra giồng xoáy.

NhÉ thÉ, ở Trung quốc hay ở Bàu Ngồi - Tam Giang - Quảng Đông, các bậc cao nhân đã nghĩ ra phương pháp trị tiêu nguyên nhân tạo ra giồng xoáy.

Và câu ca dao xưa đã có đoÉn kÉt:

Phá Tam giang thì nay đã cũn

Trông nhà HÉ, NÉi tÉn đÉp yên.

Và đến đầu thế kỷ 21, Bàu Ngồi đã được phủ sa bìi lÉng tạo thành mÉt bãi bìi. Hiện nay cứ dân địa phương gọi là Bàu Nhà NÉc hay Bãi BÉi. Di tích mũi tàu và cột cờ vẫn còn đó như mÉt chứng tích của mÉt huyÉn thoÉi vÉ phá Tam giang, nó cách nÉm cách 1Km sau lÉng chÉ SÉa (mÉi)

Saigon ngày 3 tháng 1 năm 2008

NhÉc: Chiều Trên Phá Tam Giang.

ThÉ: Tô Thùy Yên

NhÉc: Trần Thị n Thanh

Ca sĩ: Ý Lan & Vũ Khanh.

Chi u Trên Phá Tam Giang

Tác Giả: H Đ c Duy

Thứ Hai, 25 Tháng 10 Năm 2010 12:13
